

TOIMINTAKERTOMUS 2025

1 Yleistä toiminnasta

Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry saavutti 50 vuoden mittaisen toiminnan ajan vuonna 2025. Juhlavuoden aikana järjestettiin useita kaikille avoimia tapahtumia ja retkiä, jotka tavoittivat runsaasti osallistujia.

Juhlavuoden kunniaksi julkaistiin 52-sivuinen [jäsenlehti](#) sekä painettuna että sähköisenä versiona. Lehdessä esiteltiin elävästi kuluneen 50 vuoden toimintaa ja tapahtumia sanoin ja kuvin. Lehden päätoimittaja Kaarina Davis tuotti lehteen yhdistyksen historiaa haastatellen aikalaisia ja heidän omaisiaan.

Monen muun paikkakunnan tavoin ympäristönsuojelu alkoi Nokian 1970-luvulla vesien saastumisesta. Nokiallakin herättiin puuteollisuuden päästöjen likaamiin vesiin. Nokian tehtaiden patojen edustalle kuoli kesälomien seisokin aikoina tuhansittain kaloja, kertoi tuolloinen aktiivi Erkki Taurén. Siurolaiset totesivat Kuloveden kuplineen kesäisin kuin huttukattila.

Paikalliset asukkaat alkoivat maanlaajuisesti vaatia teollisuutta puhdistamaan jätevesiään ja poistoilmaansa. Aluksi teollisuuden edustajat sanoivat sen olevan mahdotonta ja liian kallista, mutta ratkaisut löytyivät. Luonnonsuojelujärjestöt vaativat luonnon saastuttamisen lopettavaa lainsäädäntöä ja ympäristöministeriön perustamista. Tämä toteutui 1982, jonka jälkeen alettiin laatia ympäristön- ja luonnonsuojelulainsäädäntöä.

Suoran toiminnan edelläkävijöitä

Yksi suurista voitoista Nokialla oli Sarpatin-Maatialanharjun säilyminen suunnitelmalta kaivaa harjun sora Pirkkalan lentokentäksi. Tähänkin tarvittiin kuntalaisten aktiivisuutta ja mainittu harjujakso edustaa nykyäänkin harjuluontoa ja rytmittää lähi- ja kaukomaisemaa.

Vedet ovat maankäytön ohella olleet yhdistyksen toiminnan keskiössä läpi vuosikymmenten. 1970-luvulla Pinsiön-Matalusjokea oli suunniteltu perattavaksi 11 peltohehtaarin vuoksi, vaikka toisaalla samaan aikaan jo paketoitiin peltoja ylituotannon vuoksi.

Tuolloinen lukiolainen ja nykyinen taiteilija Osmo Rauhala kävi ruoppaussuunnitelman hylkäämisestä noin 10 vuoden mittaisen ”yhden miehen sodan”, josta häntä nykyään kiittävät myös silloiset ruoppauksen vaatijat. Joen ruoppaus olisi tarkoittanut kuoliniskua Pinsiön-Matalusjoen jokihelmisimpukalle (*Margaritifera margaritifera*) eli raakulle.

Toinen Pinsiön-Matalusjoen veden ja raakun tilaa huonontanut tekijä oli Länsi-Suomen Vesioikeuden 1969 tekemä päätös tilapäisen vedenottoluvan myöntämisestä Tampereen kaupungille Pinsiönkankaan pohjavesialueelta. Vuonna 1975 alkanut ekologisesti kestämatön pohjavedenotto jatkuu edelleen.

Nokialaiset olivat 1970-luvun lopulla mukana maan ensimmäisessä suoran toiminnan tempauksessa Forssassa, jossa suunniteltiin edustavana lintujärvenä tunnetun Koijärven kuivattamista viljelykäyttöön. Siurolainen yhdistyksen ja luonnonsuojelupiirin puheenjohtaja Terttu Laurila osti lapioita ja järjesti bussikuljetuksen Koijärven mielenosoitukseen. Rautarouvana tunnettu Laurila sai “kunnan miestenkin housut tutisemaan”, kertoi Erkki Taurén.

Toimintaa ja tappioita

Maankäyttöön ja kaavoitukseen vaikutettiin alusta alkaen, mutta teollisuuden koneistot jyräsivät ja kasvun nimissä tehtiin asioita, joita nykyinen lainsäädäntö ei sallisi. Melon voimalan padon avaaminen 1974 hukutti alleen 700 vuorijalavaa. Nykyään se on uhanalainen puulaji.

Nokian Kaakkurijärvien Natura 2000-alue perustettiin lintu- ja luontojärjestöjen ja aktiivisten kuntalaisten kokoamien havaintotietojen perusteella.

Aina ei onnistuttu ponnisteluissa luonnon säilymiseksi. Porintien pohjoispuolen pitkä kalliojono louhittiin sepeliksi vv. 1990-2000 ympäristölainsäädännön rimoja hipoen.

Menestyksiä

Vuonna 2019 yhdistys palkittiin vuoden paikallisyhdistyksenä Suomen luonnonsuojeluliiton vuosittaisessa ansioituneiden valintatilaisuudessa.

2010- ja 2020-luvun menestyksiä ovat vuoden 2015 Siuron metsiensuojelualoitteen edistyminen, kun kaupunginvaltuusto hyväksyi Ruutanen luonnonsuojelualueen laajentamisen 2022.

Merkittävä päätös oli Halimaan kallioalueen säilyminen louhimiselta ja rakentamiselta 2023. Taistelu helposti tavoitettavasta virkistysalueesta kesti 13 vuotta.

Juhlavuoden voittoihin kuului Sarpatintien asemakaavan kumoutuminen Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa. 1950-1960-luvun taitteessa rakennettu punatiilinen rakennuskokonaisuus säilyy aikakauden rakennustyylin edustajana sekä asukkaiden ja lepakoiden kotina.

Monimuotoisuuden säilyttämistä ja luontokadon torjuntaa

Pinsiön-Matalusjoessa jääkauden relikteinä elävien raakun ja taimenen säilyminen ovat olleet toiminnan painopisteinä jo usean vuosikymmenen ajan. Nyt tehdään töitä Pinsiönkankaan pohjavedenoton lopettamiseksi ja kultakaivosta edeltävän malminetsintäluvan torppaamiseksi Pinsiön-Matalusjoen valuma-alueelle.

Edes Euroopan Unionin Pinsiön-Matalusjoen Natura 2000-suojeluohjelma, raakun tiukasti suojellun eliölajin status ja raakun ja taimenen uhanalaisuus eivät suojele hävittämiseltä joen ainutlaatuisia eliölajeja ja niiden elinympäristöä.

Luontokadon torjumista jatketaan seuraamalla kaavoituksen, maankäytön ja teollisen toiminnan suunnitelmia antamalla niistä luontoarvo- sekä luonnon- ja ympäristönsuojelulain perusteisia lausuntoja.

Kaupungin ympäristökasvatusviikon ohjelmaan osallistuminen tarjoaa mahdollisuuksia lasten ja nuorten tavoittamiseen. Ympäristönsuojeluyksikön ja Teknisen toimen puistoyksikön yhteistyönä järjestetty vieraslajien torjunta turvaa alkuperäistä lajistoa. Uhanalaisten lajien esiintymiä hoidetaan ja ennallistetaan luonnon monimuotoisuuden säilymisen toteumana.

Yhteistyössä Ympäristönsuojeluyksikön kanssa toteutettiin kahden opastelaulun suunnittelu Kivikeskun luonnonsuojelualueen luontopolulle.

Juhlavuosi huipentui ennätysaktiiviseen toimintaan, kun yhdistys järjesti Nokian Lintukoulun kanssa peräti 72 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 2191 henkilöä. Näistä 695 oli lapsia ja alle 30-vuotiaita nuoria.

2 Hallinto ja jäsenistö

2.1 Hallitus

Yhdistyksen puheenjohtajana on toiminut Keijo Rantanen.

Muut hallituksen jäsenet:

Kaarina Davis jäsen- ja viestintävastaava

Marko Jaakkola

Kaija Helle

Tiina Kauppi

Markku Kinnunen taloudenhoitaja

Anni Kuisma sihteeri, Instagram-vastaava

Sanna Lehtinen varapuheenjohtaja

Toiminnantarkastajina jatkoivat Sirpa Korpi ja Minna Santaoja.

Varatoiminnantarkastajina olivat Timo Kervinen ja Jyrki Kaipainen.

Yhdistyksen hallituksella oli vuoden aikana seitsemän kokousta, jotka pidettiin 16.1., 18.2., 15.4., 20.5., 3.8., 29.10. ja 14.12. Lisäksi hallitus teki päätöksiä sähköpostilla ja WhatsApp-ryhmässä, jotka vahvistettiin kokouksissa.

Hallituksen vuosi-illallista vietettiin 14.12. Nokian Pancho Villassa.

2.2 Yleiset kokoukset

Kevätkokous pidettiin 21.3. ja syyskokous 29.10.

2.3 Jäsenasiat

Yhdistyksen jäsenvastaavana toimi Kaarina Davis, joka huolehti jäsenrekisterin ylläpidosta Kilta-järjestelmässä ja lähetti tervetulokirjeen uusille jäsenille.

Vuoden 2025 alussa yhdistyksessä oli 237 jäsentä. Jäsenmaksun korotus 40 eurosta 45 euroon aiheutti merkittävää jäsenkatoa huolimatta vähävaraisen jäsenmaksun (32 €) käyttöönotosta. Koko vuonna erosi ennätysmäärä 30 jäsentä.

Aktiivisen jäsenhankinnan ja monipuolisen toiminnan ansiosta yhdistys kuitenkin onnistui saamaan 54 uutta jäsentä. Vuoden lopussa yhdistyksessä oli 261 jäsentä, mikä tarkoittaa 24 jäsenen nettokasvua haasteista huolimatta.

Yhdistyksen jäsenvastaava lähetti vuoden aikana 16 jäsenkirjettä Kilta-järjestelmän kautta. Kirjeissä tiedotettiin ajankohtaisista tapahtumista ja muista yhdistyksen toimintaan liittyvistä asioista.

Suomen luonnonsuojeluliiton liittokokous myönsi yhdistyksemme esityksestä Kaija Helteelle kunniajäsenyyden 7.9. tunnustuksena pitkästä työstä luonnon puolesta.

2.4 Tiedotus ja viestintä

Yhdistyksen tiedotukseen käytettiin jäsenkirjeitä, Instagram- ja Facebook-tilejä, yhdistyksen verkkosivuja sekä Nokian Uutisten ja Aamulehden ilmoituksia.

Nokian Uutisissa ja Aamulehdessä julkaistuja mielipiteitä ja tapahtumailmoituksia paperilehdessä ja nettisivulla:

2.1. Aamulehti: Susiuutisten taustalla lieenee vaikuttamiskampanja

8.1. Nokian Uutiset: Runsaiden susiuutisten taustalla kampanja

22.1. Nokian Uutiset: Luonnon parantavat ominaisuudet ja miten niitä voi hyödyntää – Ekopsykologin luento käynnistää SLL Nokian juhlavuoden

23.1. Nokian Uutiset: Yli 1500 osallistujaa retkillä ja talkoissa – luonnonsuojelijat juhlivat 50-vuotista toimintaansa

6.2. Nokian Uutiset: Luonto lainassa -näyttely esittelee lähiluonnon merkitystä ja elämää tunturipaljakoilla

10.2. Nokian Uutiset: Hieman erilainen konsertti – nuoret pianistit, upeat luontokuvat ja Nokian luontoon liittyvät tekstit

4.3. Nokian Uutiset: Pikkulinnut kaipaavat apua pesintään – Löytöksellä jaetaan ilmaisia pönttöjä

6.3. Aamulehti: Tampereen Veden on lopetettava vedenotto Pinsiönharjun alueelta – Pohjavesiä suojeltava raakun pelastamiseksi

11.3. Nokian Uutiset: Pönttötempaus nokialaisen marketin pihassa toi kodin sadoille linnuille

20.3. Nokian Uutiset: Nuori kuvaaja paljastaa palkittujen otosten salat, Mikael Koskisen kuvailun esittely

21.3. Aamulehti: Keskustelu vedenotosta jatkuu: Nyt luontokartoittaja vastaa Tampereen Vedelle

30.3. Aamulehti: Tampereen Veden vedenotto on vastoin nykyistä lainsäädäntöä

10.4. Nokian Uutiset: Asukkaat ja luonto vastaan teollisuus? Siuron asukkaiden järjestämällä Purson laajennuksen Alumiinitie asemakaavan esittelyretkellä

17.4. Aamulehti: Nokialla jaettiin ihan ilmaisia linnunpönttöjä

16.5. Nokian Uutiset: Purson kiistelty kaava etenee muistutuksista huolimatta – ”On kuitenkin hyvä pysähtyä miettimään, sopiiko luonnon riisto ja kuntalaisten mielipiteiden sivuuttaminen nykyaikana enää yritysten imagoon”

15.5. Nokian Uutiset: Nokialle saadaan uudet yhteisöpuutarhat

1.6. Nokian Uutiset: Tiesitkö, että tällaisiakin kulttuurihistoriallisia kohteita Nokialta löytyy?

7.8. Nokian Uutiset: Eläkejärjestöt vierailivat Pitkäniemen puistoalueella

9.9. Nokian Uutiset: Nokialaiselle Kaija Helteelle merkittävä tunnustus Suomen luonnonsuojeluliitolta. Nokialainen luonnon puolestapuhuja palkittiin elämäntyöstään.

12.9. Nokian Uutiset: Nokialla järjestetään harvinainen retki alueelle, jossa käymiseen vaaditaan lupa

30.9. Nokian Uutiset: Nokialla järjestettiin harvinainen retki muinaiselle vuorelle

14.11. Nokian Uutiset: Lepakot pelastivat asukkaiden kodit purku-uhalta Nokialla – kaupunki voi vielä hakea valituslupaa

17.11. Sarpatintien päätös kuultiin YLE:n Tampereen radiossa ja nähtiin TV:n Pirkanmaan alueuutisissa.

Jäsenkirjeet

Yhdistyksen viestintävastaavana toimi Kaarina Davis, joka huolehti yhdistyksen sähköposti-viestinnästä Kilta-järjestelmän kautta. Vuoden aikana jäsenille lähetettiin 16 jäsenkirjettä, pääsääntöisesti kuukauden alussa. Joinakin kuukausina lähetettiin kaksi jäsenkirjettä.

Jäsenlehti

Juhlavuoden kunniaksi julkaistiin 52-sivuinen jäsenlehti sekä painettuna (1000 kpl) että sähköisenä versiona. Lehden tuotanto toteutettiin palkkatyönä. Kaarina Davis suunnitteli sisällön,

kävi läpi yhdistyksen arkistoa ja historiaa, haastatteli ja kirjoitti artikkelit. Lehden taittoi graafikko Kirsti Pusa. Julkaisuun saatiin mukaan runsaasti mainostajia. Lehti jaettiin ja osin postitettiin kaikille jäsenille. Lehdestä saatiin kiittävää palautetta.

Verkkosivut ja sosiaalinen media

Yhdistyksen verkkosivustoa päivittivät Kaarina Davis ja Miia Pekkanen yhteensä 46 kertaa artikkeleilla, uutisilla ja retkiraporteilla.

Facebook-sivut perustettiin vuonna 2024. Vuoden 2025 alussa sivustoa päivitti Sanna Lehtinen tammi-huhtikuun aikana 6 kertaa. Kesän jälkeen jäsenkirjeessä etsittiin uutta Facebook-vas-
taavaa, ja lokakuusta alkaen sivustoa on päivittänyt Tiina Mäki yhteensä 15 kertaa vuoden loppuun mennessä.

Instagram-tiliä päivittivät Anni Kuisma ja Miia Pekkanen vuoden aikana yhteensä 45 kertaa. Sosiaalisen median seuraajamäärät ovat vielä kasvussa ja tavoitteena on jatkaa aktiivista läsnäoloa näillä alustoilla.

3 Edustukset

Kaarina Davis on edustanut yhdistystä SLL Pirkanmaan piirin hallituksessa.

Luonnonsuojelupiirin kevätkokouksessa yhdistystä edusti Kaarina Davis. Syyskokouksessa edustajina olivat Miia Pekkanen ja Kaarina Davis.

Pirkanmaan ELY-keskuksen sidosryhmien tapaaminen järjestettiin 10.4. ELY-keskuksen tiloissa, johon Anni Kuisma ja Kaija Helle osallistuivat. Paikalla oli neljä ELY-keskuksen edustajaa ja seitsemän edustajaa Pirkanmaalla toimivista yhdistyksistä.

28.3. Suomen luonnonsuojeluliiton Itämeriwebinaariin osallistui Kaija Helle.

4.10. Kommentteja Nokian kaupungin metsäohjelmaluonnokseen ohjelman päivityksestä järjestetystä webinaarista 2.10.

8.10. Maa- ja vesiwebinaari, Kaija Helle osallistui.

14.10. Webinaari tuulivoimaloiden sijoittelusta ja vaikutuksista, Kaija Helle osallistui.

15.10. Kivikeskun luonnonsuojelualueen opastetaulujen suunnittelu toteutettiin Ympäristönsuojeluyksikön yhteistyönä. Kaija Helle laati kuvitussuunnitelmat ja tekstit kahteen opastetauluun. Kuvituksen toteutuksesta ja ladonnasta vastasi Tupu Vuorinen.

25.11. Luontoarvojen esittely Siuron maisemanhoitohankkeessa Siuronkoskella ja Siuronkallilla Pro Agria Etelä-Suomen järjestämällä hankkeen sisällön laatimisen suunnittelukierroksella.

28.11. Ympäristöministeriön webinaari YVA-lain muutoksista, Kaija Helle osallistui.

3.1 Yhteistyöt

Toimintavuoden aikana SLL Nokia teki yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa: Etappi ry:n Kuukeli-ryhmä, Kokemäenjoen vesistön vesienhoitoyhdistys (KVVY), K-Supermarket Löytis, Luonto-Liiton Hämeen piiri ry, Nokian kaupungin kaavoitusyksikkö, Nokian kaupungin teknisen toimen puistoyksikkö, Nokian kaupungin kirjaston perhetoimintaryhmä, Nokian Eläkeläiset ry, Nokian Eläkeläisyhdistykset ja Nokian ev.lut. seurakunta.

Yhteistyötä tehtiin Nokian koulutoimesta Alhoniityn, Emäkosken, Harjuniityn ja Myllyhaan koulun sekä Nokian lukion, VALO-luokan + pienluokan ja Rajasalmen koulun kanssa. Nokian kaupungin päiväkodeista yhteistyökumppaneita olivat Alhoniityn, Haukkalan, Kartanon ja Tyttölän päiväkodit.

Nokian Lintukoulu, Nokian Martat ry, Nokian poliisi, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys (BirdLife Pirkanmaa), Nokian Renkaiden kulttuurikerho, Pirkan opisto, Pitkäniemen yhteisöpuutarha, Sagittar Guard Oy, Siuro-Seura ry, SLL Pirkanmaan piiri, Tampereen Seudun Autismiyhdistys TSAU ry, Tampereen seudun Näkövammaiset ry, Tampereen seudun luokanopettajat ry, Kehon Puutarhayhdistys ry, Näkövammaisten Retina-ryhmä, Pro Agria Tampere ja Tilitoimisto KPMG olivat toimintavuoden yhteistyökumppaneita.

4 Luonnonsuojelutyö

4.1 Lausunnot ja mielipiteet

Vuoden aikana otimme kantaa seuraaviin kaavaluonnoksiin, kaavaehdotuksiin ja ympäristöhankkeisiin:

13.1. Mielipide Siuro-Kulju-Linnavuori ja Lukkila-Hautamoision osayleiskaavamuutosluonnokseen (Dnro: NOK/311/2019)

24.1. Mielipide Harjuniityn laajennuksen asemakaavaehdotukseen (Dnro: NOK/770/2021)

29.1. Muistutus asemakaavaehdotukseen Linnavuori asemakaavan laajennus Huhtalevontien päähän (Dnro: NOK/617/2023)

22.4. Muistutus Alumiinitie 1:n asemakaavan ja asemakaavan muutosluonnokseen Nokian Uusikylässä kiinteistöllä 536-15-67-2. Alueen omistaja on Purso Oy. (Dnro: NOK/233/2024)

28.5. Nokian Lintukoulun palaute Nokian kaupungille ekovessan rakentamisesta Markluhdanlahden luontolavan yhteyteen. (Dnro: NOK/29/05.03.00/2025)

10.7. Kunnallisvalitus Nokian kaupunginvaltuuston kokouksessaan 2.6.2025 hyväksymästä § 69 Alumiinitie 2:n asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta niihin tehtyine muutoksineen Nokian Uusikylän 15. Kuljun kaupunginosassa 67. korttelissa kiinteistöillä 536-431-4-60, 536-15-67-2 ja 536-431-4-57, Alumiinitie 2 ja asemakaavan muutos Nokian kaupungin 15.

kaupunginosan korttelin 67 tonttia 2 osoitteessa Alumiinitie 2 ja kiinteistoa 536-431-4-57 osoitteessa Seininpolku 6. Alueen omistaja on Purso Oy. (Dnro: NOK/233/2024). Valitus jätettiin yksityishenkilöiden kanssa.

22.9. Lausunto Tappurin osayleiskaavaluonnoksesta (Dnro: NOK/153/2025)

6.10. Selitys Nokian kaupunginhallituksen lausuntoon Alumiinitie 2 asemakaavasta (Dnro 1813/03.04.04.04.16/2025)

22.10. Muistutus Harjuniityn laajennuksen asemakaavaehdotuksesta (Dnro: NOK/770/05.00.02/2021)

14.11. Valitus Vihnusjärven länsirannan maisemavalaistuksesta (Dnro: NOK/1119/05.03.02/2025)

12.12. Esitykset arvokkaista luontokohteista ja luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta Siuron maisemanhoitohankkeessa Siuronkoskella ja Siuronkalliolla. Esitykset kokosi Pro Agria Etelä-Suomi, MKN maisemapalvelut.

4.2 Kenttätyö

Yhdistys sai tärkeän voiton Sarpatientien asemakaavan 1950-1960-luvun taitteen punatiilitalojen säilymisessä purku-uhalta. Yhdistys valitti kaupunginvaltuuston hyväksymästä asemakaavasta ja Hämeenlinnan hallinto-oikeus 11.11. kumosi sen luontoarvojen vastaisena. (Dnro 143/03.04.04.04.16/2024). Päätös on lainvoimainen, koska Nokian kaupunki ei hakenut valituslupaa Korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Luonnonsuojelutyöstä lähetettiin kunnan ja ELY-keskuksen viranomaisille seuraavat raportit:

9.1. Marko Seppä-Murron raportti Ely-keskukselle haukikalastuksesta Kaakkurijärvien Natura-alueella syksyllä 2024.

2.10. Raportti Terttu Haatajalle kaupungin hallintoon Pitkäniemen yhteisöpuutarhan toiminnasta ja kokemuksista.

9.10. Raportti Ympäristönsuojeluyksikölle vieraslajin hävitystalkoista Utolan lehdossa. Talkoita pidettiin 16.6., 30.6., 21.7., 31.7., 11.8. ja 7.9.2025.

23.10. Hoitopäiväkirja ELY-keskukselle Maatialanharjunkedon hoidosta 2025. Hoitotalkoot pidettiin 2.4. ja 3.8. Talkoisiin osallistui yhteensä 11 henkilöä. Huhtikuun haravointi järjestettiin yhteistyökumppanimme Etappi ry:n kanssa ryhmän viimeisenä työnä.

24.10. Raportti Lumme Energialle 1000 euron avustuksen käytöstä Raiskion niityn hoitotoissa ja tilitys kuluista.

27.10. Siuron palosirkkakedon hoitotalkoista raportti ELY-keskukselle. Talkoot pidettiin heinä- ja syyskuussa.

4.3 Luonnonsuojelutapahtumat

2.4. Etapin Kuukkeli-ryhmä oli haravoimassa ja kaulaamassa Maatialanharjulla ja Pyymäen kedolla kuuden henkilön voimin Kaija Helteen opastamana. Etapin toiminta päättyi valtioneuvoston päätöksestä seuranneisiin työvoimapolitiittisiin muutoksiin.

17.4. Katselmus Raiskion niityllä kaupungin ympäristönsuojelusuunnittelija Anne Hirvosen, puistoyksikön työnjohtaja Meri Siitosen ja kaupungin työharjoittelijan kanssa. Arvioimme niityn tilaa ja hoitotöiden tarvetta niityn hoitosuunnitelmaa varten.

23.4. Raiskion niityn ennallistamis- ja lupiinin hävitystalkoot. Talkoissa haravoitiin edellisten vuosien kasvijätettä, joka roudattiin pressuilla P-paikalle.

28.4. Raiskion niityn hoito- ja lupiinin hävitystalkoot yhteistyössä kaupungin puistoyksikön kanssa. Lupiinia kaivettiin lapioilla juurineen ja lehtipuita kaulattiin puukoilla.

5.5. Raiskion niityn hoitotalkoot. Lupiinin juurakoiden hävitystä, haravointia ja kaulausta.

6.5. Katselmus Maatialan kedolla Pirkanmaan ELY-keskuksen Veera Mäkitalon ja kaupungin ympäristönsuojelusuunnittelija Anne Hirvosen kanssa. Kedon itäpuolelta on poistettu puustoa antamaan valoa ja tilaa alueen kasvillisuudelle. Kaija Helle esitteli hoitotöitä ja lopuksi Mäkitalo huokaisi, että tämä on hieno!

12.5. Raiskion niityn hoitotalkoot. Lupiinin juurakoiden kaivamista ja kaulausta.

12.6. Utolan niityn talkoot. Samalla tehtiin katselmus jättipalsamin esiintymille ja tuossa vaiheessa tilanne näytti vielä hyvältä.

13.6. Tamperelaisen Tilitoimisto KPMG:n 12 hengen ryhmä teki palkallisen vapaaehtoistyöpäivän Raiskion niityllä. Raiskiossa kitkettiin lupiinin kukkavanoja ja lehtiruusukkeita, jolla rajoitetaan vieraslajin lisääntymistä. Kitkemisjäte kuljetettiin pressulla P-paikalle. Lopuksi työtä johtanut Kaija Helle vei vieraamme Pyymäen kedolle ja uimaan Siuronkoskelle.

Raiskion niityllä on käyty laskemassa hirvenkellon kukkivia yksilöitä, joita on löytynyt noin 100. Hirvet syövät kukkavanoja, mutta useimpiin vanoihin kehittyy uusia nappuja lehtihankoihin.

Viikolla 26, 27 ja 28 niityllä on käyty viitenä päivänä kitkemässä lupiinin kukkavanoja, peltorikkoja, rehuheiniä, pujoa ja kookkaita heiniä kaksi tuntia kerrallaan. Ketolajisto on elpynyt ja muun muassa peurankello kukkii eri puolilla.

Marko Jaakkolan kanssa tehtiin niiton tarpeen arviointi 22.7. Marko Jaakkola lupautui niittämään alueen elokuun puolivälissä

16.6. Utolan lehdon luonnonhoitotalkoot.

30.6. Utolan lehdon luonnonhoitotalkoot.

21.7. Utolan lehdon vieraslajitalkoot.

27.7. Palosirkkatalkoot Siuron venesatamassa helteisessä säässä. Mukana oli kolme talkoolaista Tiina Kaupin ohjauksessa.

3.8. Maatialanharjun niityinhoitotalkoot. Kitkimme heinää kedolta ja perinnemaisemassa. Havainto pikkutikasta töiden lomassa. Kitkemisjäte kuljetettiin pois. Ketokasvillisuus on elpymässä ja kissankäpälä levinnyt hienosti. Kaija Helle opasti ja ohjasi talkoot.

11.8. Jättipalsamin hävitystalkoot Utolan lehdossa. Teimme tarkastuskierroksen jättipalsamin esiintymillä, jotta saamme alueen puhtaaksi.

27.8. Raiskion niityn niitto Sagittar Guard Oy:n Marko Jaakkolan toimesta. Työ tehtiin raivaussahalla alueen vaikeakulkuisuuden ja tiheän kasvillisuuden vuoksi.

2.9. Raiskion niityn haravointitalkoot. Niiton ja haravoinnin tuloksena alue sai avaramman ilmeen. Hoitotyöhön ja kukintojen laskemiseen osallistui 61 henkilöä ja työtunteja kertyi 232.

Hoitokauden aikana hirvenkellon kukkavanoja laskettiin yhteensä 131. Sitä voi pitää merkittävänä, kun laji taantuu koko maassa. Kesän lopulla ruusukkeita ei kyetty laskemaan tiheästä kasvillisuudesta. Kesän hoitotyöt ovat hyvä alku niityn ennallistamiselle. Kaija Helle organisoii ja ohjeisti hoitotyöt ja vastasi hirvenkellon kukinnan seuraamisesta.

7.9. Katselmus ja talkoot Utolan lehdossa. Kiersimme koko hoidetun alueen ja vieraslajia löytyi muutamia sieltä täältä. Nokianvirran rotkossa erittäin vaikeakulkuisessa tihkupintaaisessa tuomirydössä lajiketta oli runsaasti. Kukat olivat jo siemenvaiheessa. Rotkoa lukuun ottamatta jättipalsamia löytyi niukasti, joten työmme on tuottanut tulosta. Mukana ollut 1-luokkalainen viidakkosankari piti yllä iloista pulinaa.

Kesän aikana Utolassa talkoitiin kuusi kertaa. Talkoissa oli yhteensä 37 käsiparit ja työtunteja kertyi 148. Kaija Helle vastasi talkoista ja alueen hoitotöistä.

14.9. Palosirkkatalkoot Siuron venesataman vieressä. Työssä jatkettiin heinittymisen estämistä ja kuolleen kasvillisuuden poistoa. Mukana oli neljät kädet ja ohjaajana Tiina Kauppi.

4.4 Tapahtumat ja retket

3.1. Perinteinen Luonnontieteellisen museon talvilintulaskenta Kauniaisten reitillä Nokian lintukoulun Anne Viitalaakson ohjaamana.

6.1. Loppiaisen lintukävely Nokian Kylmänoijalla. Oppaina Nokian lintukoulun Jarmo Koivisto ja Anne Viitalaakso.

23.1. Luonnon parantava voima -ekopsykologin luento kirjasto- ja kulttuuritalo Virrassa, Hiomo-salissa. Luento luonnon parantavasta voimasta ja ihmisen ja luonnon välisestä suhteesta. Psykologian tohtori ja eko- ja ympäristöpsykologi Kirsi Salonen kertoi kokonaisvaltaisesta luontokokemuksesta hyvinvoinnin tukena ja antoi eko- ja ympäristöpsykologisen näkökulman inhimilliseen ja planetaariseen hyvinvointiin. Paikalla oli 60 kuulijaa.

30.1. Vuosi Koukkujärvellä -lintuvalokuvailta Kerholassa. Illalla esiteltiin Jari Salosen ja Kari Hiltusen upeita lintukuvia teemalla ”Vuosi Koukkujärvellä” ja niitä katselemassa oli 50 henkilöä.

3.–9.2. Luonto lainassa -viikko Nokian pääkirjastossa. Teemana oli lähiluonto ja sen merkitys. Viikon aikana kirjastoissa jaettiin tietoa luonnosta, luontoharrastusmahdollisuuksista sekä SLL Nokian toiminnasta.

15.2. Vuosi luonnossa -konsertti kirjasto- ja kulttuuritalo Virran Hiomo-salissa. Musiikkia, kuvaa ja sanaa yhdistävä monitaiteellinen konsertti, jossa Musiikkikoulu Onnin oppilaat esittivät luontoaiheista musiikkia. Musiikkiesityksiä rytmittivät luontokuvaaja Onni Rantasen valokuvat nokialaisesta luonnosta sekä Etunäyttämön näyttelijöiden esittämät luontoaiheiset tekstit. Paikalla oli 25 esiintyjää ja 145 kuulijaa.

16.2. Koskikarakävely Nokian Siuronkosken ympäristössä. Oppaina Nokian lintukoulun Jarmo Koivisto ja Anne Viitalaakso. Paikalla oli huikeat 70 osallistujaa.

1.3. Perinteinen Luonnontieteellisen museon talvilintulaskenta Kauniaisten reitillä Nokian lintukoulun Anne Viitalaakson ohjaamana.

8.3. Pöllökävely Kesäniemessä Nokian lintukoulun Anne Viitalaakson ohjaamana.

9.3. Linnunpönttöjen jakotapahtuma Nokian K-Supermarket Löytiksen pihalla. Sata pönttöä jaettiin ilmaiseksi kaikille, jotka sitoutuvat niiden asianmukaiseen ripustamiseen ja ylläpitoon. Pöntöt soveltuvat erityisesti kuusi-, sini- ja talitiaisille sekä kirjosiepoille. Luonnonkolojen vähentyessä linnunpöntöt ovat monille lajeille elintärkeitä pesäpaikkoja. Jokainen pöntön adoptoija sai mukaansa ohjeet sekä opastuksen pöntön oikeaoppiseen asentamiseen ja hoitoon.

”Haluamme kannustaa nokialaisia linnustonsuojeluun ja luonnon monimuotoisuuden tukemiseen omassa lähiympäristössään. Kolopesijöiden auttaminen on konkreettinen tapa osallistua luonnonsuojeluun ja samalla saada iloa lintujen seuraamisesta”, kertoi SLL Nokian hallituksen jäsen Kaarina Davis.

15.3. Kuutamoretki Kivikeskulle. Oppaana Kaija Helle.

21.3. Mikael Koskisen luontokuvailta. Vuoden Luontokuva 2024 -kilpailun Nisäkkäät-sarjan voittaja nokialainen Mikael Koskinen esitti kuviaan Nokian kirjasto- ja kulttuuritalo Virran Hiomo-salissa.

13.4. Hanhiretki Puurijärven kansallispuiston ympäristössä. Tutustuimme kansallispuiston luontoon, rantaniittyihin ja järven historiaan. Kävimme Kärjenkallion katselulavalla ja alueen eri puolilla havaintojen mukaan. Oppaana Kaija Helle.

26.4. Lintutarkkailua Alasenlahdella yhdessä Pirkanmaan Lintutieteellisen yhdistyksen kanssa. Oppaana Jarmo Koivisto, Timo Syrjä, ym. Pilyn lintuharrastajat.

1.5. Lintutarkkailua Knuutilan lintutornilla Nokian lintukoulun Anne Viitalaakson ohjaamana.

18.5. Nokian kulttuuri-, historia- ja luontokierros Kuloveden vanhoihin kyliin. Tutustumme Nokian vanhoihin kyliin, teollisuushistoriaan ja kulttuurimaisemiin. Keijo Rantanen avasi Haaviston, Sarkolan ja Tottijärven kylien historiaa ja Kaija Helle Knuutilan, Siuron ja Kuljun ja Kauniais-ten menneisyyttä. Luontokohteet ja kulttuurimaisemat esiteltiin. Retkestä tuli kiittävää palautetta. Bussiretkellä oli 43 osallistujaa.

19.5. Ponsiesitys Tampereen Vesi Oy:n vedenoton lopettamiseksi Pinsiönharjun pohjavesialueelta käsiteltiin kaupunginvaltuustossa. Se hyväksyttiin äänin 33/16 (18 tyhjää). Tiina Kauppi ja Kaija Helle kokosivat raakkua, purotaimenta ja Pinsiön-Matalusjokea koskevan perusteluaineis-ton aloitteeseen.

22.5. Pitkäniemen yhteisöpuutarhan 20 laatikon pystytys ja avaus. Kaksi kiinnostunutta henkilöä oli mukana kasvatustietokirjien kantamisessa ja myynnissä olleiden taimien valinnassa. Kaija Helle on opastanut, ohjannut ja vastannut motivoituneiden puutarhureiden kysymyksiin. He ovat vastanneet kastelusta 95-prosenttisesti. Yhteisöpuutarha on tuottanut jo satoa ja idea on toiminut suunnitellusti.

8.6. Lintukävely Kesäniemessä. Oppaana Nokian lintukoulun Anne Viitalaakso.

14.6. Kehräjäretki Hempunmaalle. Paikalla oli 31 henkilöä, joista kolme nuorta ja kaksi opasta. Kehräjiä ei kuultu, mutta koleassa yössä lentelivät lehtokurpat reviiireillään. Oppaina Nokian lintukoulun Jarmo Koivisto ja Anne Viitalaakso.

15.6. Pohjoismainen Luonnonkukkapäivänretki järjestettiin Nokiassa jo 21. kerran. Luonnonkukkapäivän teemalajina oli harakankello (Campanula patula). Oppaana Kaija Helle. Luonnonkukkapäivänretkellä Haaviston luonnonsuojelualueelle oli 4 osallistujaa. Edellisenä yönä ollut Lintukoulun kehrääjäretki verotti seuraavan päivän osallistumista.

12.7. Lintukävely Penttilänpuistossa. Ohjaajana Nokian lintukoulun Anne Viitalaakso.

16.8. Lintukävely Pitkässäniemessä ja Markluhdanlahdella. Ohjaajana Nokian lintukoulun Anne Viitalaakso.

24.8. Suomen luonnonpäivänretkellä kävelykierros Siuronkoskella ja Siuronkalliolla yhteistyössä Siuro-Seuran kanssa. Perehdyimme Siuronkosken luontoarvoihin ja kylän keskuksen kulttuurihistoriaan. Marketta Kalmanlehto esitteli kulttuuria ja Kaija Helle luontoa 28 retkeläiselle.

1.9. Perinteinen sienitapahtuma K-Supermarket Löytiksen aulassa. Lasse Kosonen, Anne Hirvonen, Timo Tuomisto ja Kaija Helle esittelivät kauden sieniä sadalle kiinnostuneelle.

20.9. Lintutarkkailua Alasenlahdella Taivalkunnassa. Oppaana Jarmo Koivisto yhdessä Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen kanssa.

28.9. Syysretki Siuron Linnavuorelle syysauringon pehmeässä valossa ja ruskan kultaamassa maisemassa. Tutustuimme vuoren geologiaan, historiaan ja vanhan metsän luontoon. Mukana oli 37 osallistujaa Poria ja Helsinkiä myöten Kaija Helteen opastamina.

4.10. Lintukävely Siuron koululta polkuja pitkin Vaunuvuoreen ja takaisin tietä pitkin Pyymäen kautta Siuron koululle. Oppaina Jarmo Koivisto ja Anne Viitalaakso.

8.11. Kauniaisten lintulaskenta. Reittiä on laskettu yli 20 vuotta. Lämpimässä säässä taivalsi viisi henkilöä lähes yhdeksän kilometriä, ja he laskivat reitin varrelta yhteensä 23 lintulajia ja yksi nisäkäslaji.

16.11. Lintukävely Knuutilassa kauniissa auringonpaisteessa ja pikkupakkasessa toi 14 +1 osallistujaa ja 20 lintulajia. Viiksitimalit missattiin 10 minuutilla.

5.12. Hiljainen pimeäretki Pikku-Ahvenistolla. Oppaana erä- ja luonto-opas Sanna Lehtinen. Viisi osallistujaa oli ilmoittautunut, mutta vain kolme saapui paikalle. Sateinen sää ja pimeys oli mahtavaa, vaikka odotuksena oli nähdä superkuu ja luminen maa. 1,5 km matkalla pysähtyttiin kolme kertaa kuiskimaan toisillemme: miltä pimeys tuntuu, mitä ajatuksia se tuo, pelottaako, ja jos, niin mikä eniten (eläimet, ihmiset vai jotkin muut asiat). Noin 50 min meni retkessä yhteensä. Osallistujat toivoivat lisää tällaisia viikonlopun aloituksia.

28.12. Perinteinen Luonnontieteellisen museon talvilintulaskenta Pitkäniemen reitillä Nokian lintukoulun Anne Viitalaakson ohjaamana.

4.5 Edustustehtävät

25.4. Myllyhaan koulun ala-asteen harrastetorilla standillämme kävi 44 oppilasta ja viisi opettajaa vastaamassa lajikyselyymme. Välillä oli ruuhkaa eivätkä kaikki mahtuneet ständille. Norppajuliste kiinnosti oppilaita. Kaija Helle päivysti.

29.4. Kirjaston perhetoimintaryhmän retkellä Puropuistoon oli hurjaa menoa. Kahdeksan 2,5–6-vuotiasta lasta kirmasi poluilla ja kiipeili maapuilla. Seitsemän isää ja äitiä oli seuraamassa ja monelle Puropuisto oli uusi tuttavuus Kaija Helteen opastamana. Tämä oli osuutemme perhetoimintaryhmän ohjelmaan.

30.4. Luento luonnon monimuotoisuudesta Emäkosken koulun yläasteelle. Neljällä tunnilla oli seitsemän ryhmää, joista 161 oli oppilaita ja seitsemän opettajia. Keskustelussa taimen oli kiinnostavin. Kaija Helle oli esittelemässä sanoin ja kuvin.

13.5. Tampereen Seudun Autistit ry:n TSAU-ryhmän retki Alisenjärven rantaan ja kodalle. Katsoimme jään hiomia kallioita, rahkasammalmattoa, kukkivia pajuja ja muuta luontoa. Koivupökölön kolossa näkynyt hömötiainen ihastutti ja kiiruhdimme kauemmas. Lopuksi evästimme kodalla. Mukana oli kahdeksan aikuista ja yhdeksän lasta Kaija Helteen opastamana.

24.5. Luontopäivä Nokian Urhatussa yhteistyössä Nokian seurakunnan kanssa. Päivän aikana keskusteltiin hengellisyydestä ja paikan päällä oli monia toimintapisteitä kuten: Rakenna linnuille koti linnunpönttöpajassa, Heittäydy luonnon säveliin luontomuskarissa, Seikkaile elämyksellisellä luontopolulla, Tutki matokompostorin salaisuuksia, Rauhoitu hiljaisuuden alttarilla, Istuta oma taimi Taimitorilla tai vaihda taimia muiden kanssa, Ihastu mikroskooppisiin eliöihin maaperän ravintoverkossa ja Opi ruoan matka maalta lautaselle. Tarjolla oli tuoreita

muurinpohjalettuja, nuotiomakkaraa ja munkkeja. Juomaksi kahvia ja mehua. Kaija Helle opasti luontopolulla.

18.6. Luontoretki Haukkalan päiväkodin lapsille Knuutilan metsikköön. Lapset olivat metsässä kuin kotonaan ja yhden ilmoittaessa alkavansa rakentaa majaa muutama tuli mukaan ja niinpä metsikössä on nyt maja jäniksille, muurahaisille, ampieksille ja tulikärpäksille. Kaija Helle opasti 14 lasta ja kahta ohjaajaa.

6.8. Retki Pitkäniemen sairaalan puistoon Nokian kahden eläkeläisyhdistyksen jäsenille. Toivomuksesta historian ohella tutustuimme Pitkäniemen puiston harvinaisiin puu- ja pensaslajeihin. Kynäjalava oli uusi tuttavuus lähes kaikille ja pähkinäpensaalla yleisyys Nokialla yllätti. Mukana olleet olivat tyytyväisiä näkemäänsä, vaikka kultasadepensaalla ovat hävinneet lajistosta. Mukana oli 50 henkilöä Kaija Helteen opastamana.

2.9. Nokian Renkaiden kulttuurikerhon historiaretki Siuronkoskelle ja Siuronkalliolle. Kaija Helle opasti yhdeksää mukana ollutta kerholaista.

8.–23.9. Kaupungin ympäristökasvatusviikon retket ja luennot. Retkiä oli yhteensä 10 ja niissä 36 valvojaa ja opettajaa ja 245 lasta.

28.10. Nokian lukiolla ”Maailma toisin silmin”-tapahtuma. Kaija Helle esitteli luonnonsuojelun tavoitteita lukiolaisille ja vastasi tiukkoihin kysymyksiin.

30.10. Pinsiön-Matalusjoen raakun ja taimenen esittely Luonto-Liiton Hämeen piirille Tampereen Vesi Oy:n vedenottoon liittyen. Kaija Helle avasi teemaa kahdeksalle tarkkaavaiselle kuulijalle.

4.–18.11. Kolmen luentoillan kurssi Kaakkurin huudosta pähkinälehtoon – Nokian arvokkaat luontokohteet Pirkan opiston kanssa yhteistyönä. Kurssilla oli 16 osallistujaa, joista kolme oli Tampereelta ja kolme Nokian yläasteen opettajaa. Kaija Helle esitteli kunnan geologiaa, lehtoja, metsiä, vesiä, uhanalaisia lajeja ja luonnonsuojelualueita.